

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. "Пиротска" № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

Изх. №

64/24.07.2017

e-mail: sub@sub.bg

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. №

Дата

170 КДЗ/17г.
25.07.17г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 3/2017 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 27 юни 2017 г. Съюзът на юристите в България е конституиран като заинтересована страна по конституционно дело №3/2017 г., образувано по искане на Омбудсмана на Р България за обявяване в противоконституционност на разпоредбата на чл. 245, ал. 1 от Кодекса на труда (обн. ДВ, бр. 26 от 1986 г. и ДВ, бр. 27 от 1986 г. последно изм. и доп. ДВ, бр. 105 от 2016 г.) в частта „в размер 60 на сто от brutното му трудово възнаграждение, но не по-малко от минималната работна заплата за страната“.

Съюзът на юристите в България счита искането на Омбудсмана за основателно и следва да бъде уважено по следните съображения:

В чл. 48, ал. 1 Конституцията на Р. България провъзгласява правото на труд за всеки български гражданин. Едновременно с това държавата поема ангажимент „да се грижи за създаване на условия за осъществяване на това право“.

I. В социално отношение:

Целта на полагане на всеки труд е постигането, освен на професионално и обществено удовлетворение, и получаването на справедливо заплащане, съответно на постигнатите резултати от този труд.

Основната цел на трудовото възнаграждение, освен че е мерител на постигнатия трудов резултат, е да служи за поддържане на живота и здравето не само на трудеция се по служебно, или трудово правоотношение, но и да се грижи за своето семейството, за здравето, образованието и благодествието на неговите членове.

Осъзнавайка важноста на получаваното трудово възнаграждение, държавата е поела ангажимент да се грижи за създаване на условия за осъществяване правото на труд при които работниците и служителите да получават възнаграждение, съответстващо на извършената работа.

II. В обществено – икономическо отношение

Известно е, че при договаряне размера на трудовото възнаграждение за всеки работник, или служител, работодателят има изисквания той да постига определен трудов резултат и във връзка с това определя цената на този трудов резултат като размер на трудовото възнаграждение.

Текстът на регламентираното в чл. 245 от Кодекса на труда е изменян през 1992 г. и 2004 г. – първия път наскоро след промените, настъпили в държавата и втория път – при приближаващата икономическа криза. Промените са предизвикани от икономическата стагнация и с цел подпомагане на работодателите. Едновременно с това те са в ущърб на работещите по трудови правоотношения. В настоящия етап необходимостта от подобни ограничения в задължението за заплащане на трудово възнаграждение, съответно на положения труд и получените от него резултати, не е необходимо, тъй като това демотивира полагането на труд и изпълняването на трудови задължения.

С оглед променените обществено – икономически условия, изразяващ се в умерен икономически разтеж, изтичане на работна ръка към страни с по-добро заплащане и вероятно с по-уредени условия на труд, всичко това налага промяна в регламентацията, отнасяща се о условията на труд и в частност - тяхното заплащане, който да се в съответствие с интересите на работниците и служителите.

III. Утвърждаване принципите на правовата държава

Понастоящем, законодателят е регламентиран в чл. 245, ал. 1 от Кодекса на труда, че „при доборсъвестно изпълнение на трудовите задължения, на работника и служителя се гарантира изплащането на трудово възнаграждение в размер на 60 на сто от брутното му трудово възнаграждение ...” С този текст е в противоречие с изпълнението на ангажимента на държавата, поето с Конституцията за създаване на условия при които получаваното възнаграждение да е съответстващо на

извършената работа – чл. 48, ал.5 от Конституцията. В чл. 245, ал.2 от Кодекса на труда е регламентирано, че разликата до пълния размер на трудовото възнаграждение остава изискуема и се изплаща допълнително, ведно със законната лихва. С тази разпоредба работникът или служителят, без негово съгласие, се превръща в кредитор на своя работодател. Освен че се превръща в кредитор, не е определен срок за изпълнение на задълженията на работодателя – вече длъжник на своите работници, или служители, в който той да изплати остатъка от възнаграждението до 100 %.

В чл. 69 от Закона за задълженията и договорите е регламентирано, че когато изплащането на дължима сума не е обвързано със срок, кредиторът – в случая работника или служителя, може да поиска изпълнението веднага.

С текста на чл. 245, ал. 1 се нарушава принципа и правото на предпочитително удовлетворение за вземанията на работници и служещи, произтичащи от трудови правоотношения, регламентирано в чл. 136, т.5 от Закона за задълженията и договорите.

Нарушено е основно изискване, произтичащо от принципите на правото, а именно, че правото е съвкупност от правила за поведение, които съставляват системата на правото и които не следва да си противоречат.

С обявяването на протиконституционност на разпоредбата на чл. 245, ал.1 от Кодекса на труда, трудовото законодателство, по отношение заплащането на труда, ще бъде преведено в съответствие с наблюдаващия се умерен икономически разстеж, ще се създадат повече стимули за полагане на труд със справедливи и уредени условия за неговото заплащане. Трудовото законодателство ще бъде преведено в съответствие с Конституционната норма на чл. 48, ал. 5 от Конституцията на Република България, според която работниците и служителите имат право на „...заплащане, съответстващо на извършената работа”.

ПРЕДСЕДАТЕЛ

(В. СЛАВОВ)